

Helseattester i utlendingssaker

Advokat utfordrer psykologene

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

– Fagfolk skal ikke være snillister, sier advokat Leif Strøm. – Men psykologene må passe seg for å bli et redskap for en umenneskelig flyktningpolitikk. Det er viktig å ta vare på sin faglige integritet.

Leif Strøm har tjue års erfaring med asylsaker. Han underviser også helsearbeidere i å skrive helseattester. – Det er ingen tvil om at enkelte fagfolk fristes til å bli «snillister» når de skal vurdere en asylsøkers helsetilstand. Troverdigheten rammes på denne måten. Selvsagt skal man være faglig, og ikke skrive rene sympatierklæringer. På den annen side: Fagfolk må ikke la seg dytte rundt. Jeg vil oppfordre psykologer til å være våkne, og bevare sin faglige integritet. De må ikke legge seg flate for et meget kritikkverdig system, sier han.

Saksbehandlerne kan ikke nok

I likhet med psykolog Stenmark, stiller advokaten spørsmålsteget ved kompetansen hos saksbehandlerne i Utlendingsnemnda: – Min erfaring er at de kan være svært uvitende om psykiske lidelser, og vise mangelfull kunnskap om diagnoser og begreper som brukes i attestene. Det er sjelden de spør om det som er uklart, slik man ofte kan oppleve i retten. Manglende grundighet og kunnskap kan sette rettsikkerheten i fare.

Strøm synes også å merke en mistro til helseattestene: – Igjen ser jeg en forskjell fra holdningen i retten, der faglig sakkyndige møter en helt annen respekt.

Helseattestene kan være livreddende

– Dette er livsviktige saker, sier Strøm.

– Jeg vet om mange tilfeller der psykologenes erklæringer har reddet folk fra å bli sendt tilbake til den visse død. På den annen siden er det ikke få barn og voksne som har fått livet ødelagt på grunn av gale avgjørelser hos utlendingsmyndighetene. Spesielt har jeg blitt opprørt over manglende innsikt i barnas situasjon. Alvorlig syke barn blir sendt ut, uten mulighet for hjelp i hjemlandet. Folk i Norge kjenner ikke til denne virkeligheten. Jeg frykter for en hard dom i ettertid.